

२०३
वर्ष

साप्ताहिक

मुंबई समाचार

★

R.N.I. No. 1689/57

मुंबई प्रसिद्ध थतुं ■ स्थापना: १ जुलाई १८२२ ■ वृत्तक: २०३ ■ Volume 67 ■ Issue 44

■ विक्रम संवत् २०८१ ■ कातिक ४६-२ ■ मुंबई ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ REGD.No. MCS/121/2024-26

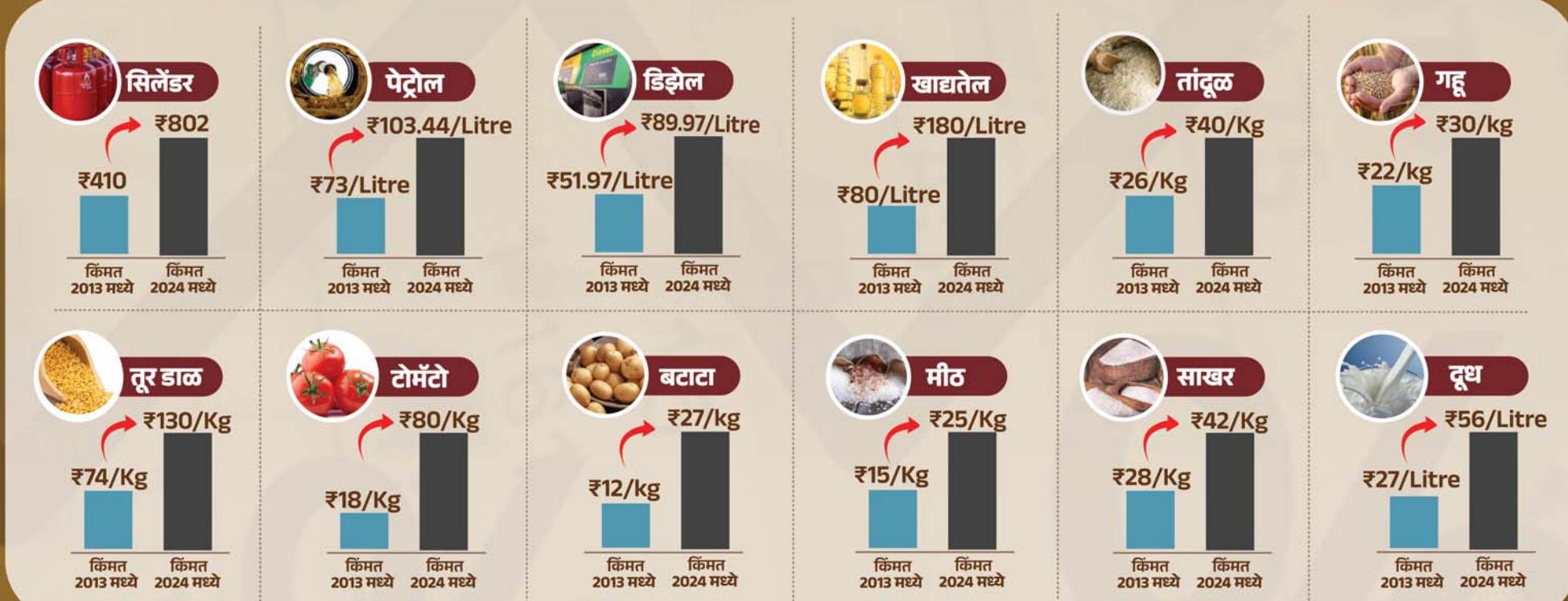
रविवार, १७ नवेंभर २०२४, किंमत ₹ १०.००

उत्सव पूर्णि

LIKE & FOLLOW: [f /Mumbaisamachar4u](https://www.facebook.com/Mumbaisamachar4u)

महायुतीची हाव अन् १० वर्षात वाढला जगण्याचा भाव

महाराईचा भडका

महाराईनं आता
सुखाचे दोन घास
खाणंही अवघड
झालंय

महाराईने
डोक्यावर कर्जाचा
डोंगर झाला आहे

महाराईनं आमच्या
मुलांना चांगलं
शिक्षण घेणं
अवघड झालंय

आजकाल
आजारपण म्हणजे
आयुष्यभराच्या
बचतीवर पाणी

आमचा पगार
नाही वाढला, पण
महाराई
दुप्पट वाढली

महालुटीने सामान्यांना वाच्यावर सोडलं, सुखी संसाराचं स्वप्र महाराईनं मोडलं

महालुटीची होती राजकारण आता बिंदाहोणार
जनता महाविकास आघाडीलाच निवडून देणार

ભારત મેચ જીત્યું, સિરીજ જીત્યું અને ખડકી દીઘા આઠ-આઠ મોટા રેકૉર્ડ!

તિલક વર્મા મેન ઓફ દ મેચનો અને મેન ઓફ દ સિરીજનો અવોક્ડ જીત્યો: સેમસન અને અર્શદીપ પણ મેચ વિનસ

જોહનિસબર્ગ સ્ટ્રીક્ટર ચાદ્ચના નેતૃત્વમાં ભારતે શુંગવેરે રાત્રે આર્દ્દી ચાઉથ આફિકને ચોથી અને છેલ્લી ટી-૨૦ મેચમાં ૧ તપા રનથી હટાવીને કિસ્ટીઝ ૩-૧ થી જીતી લીધી હતી. ભારત અને ભારતીય બેલાઈઓને મળીને આ મેચમાં આઠ નવા મોટા વિકાસ રચ્યા હતા.

ભારત ૨૦૨૨ રાન વર્ષમાં પોતાની છેલ્લી ટી-૨૦ મેચ અને આ ફોર્મેન્ટની પ્રેરી જીતી લીધી છે.

તિલક વર્મા (૧૨૦ અણનમ, ૪૭ બોલ, દસ સિક્સર, નવ ફાર), સંજુ સેમસન (૧૦૮ અણનમ, ૫૬ બોલ, નવ સિક્સર, ૭ ફાર) અને અર્શદીપ સિંહ (૩-૦-૨૦-૩) આ છેલ્લી મેચમાં તેમ જ સિરીજના નાના હિરો હતા.

મેન ઓફ દ મેચ અને મેન ઓફ દ સિરીજ, આ બાસે અવોક્ડ તિલક વર્માને લીધી હતા.

ભારત બેટિંગ લીધા પછી ૨૦ અષ્ટ્રેન્ચમાં માત્ર એક વિકેટે ૨૮૩ રન બનાવ્યા હતા. સાઉથ આફિકની ટીમ જવાબમાં ૧૮૨-૨ નોકરમાં ૧૪૮ રનનો સોટે કેન્દ્રસ બેટર ટ્રિસ્ટેન સ્ટબસના.

૪૩ રન, રેવિટ મિલવના તુદ સન્ન અને માર્કો યેનસેના અણનમ ૨૮ રન સમેલ હતા. સ્ટબસની વિકેટ રવિ બિશ્વારીને અને મિલવની વિકેટ વરુણ ચક્કવતને લીધી હતી.

આ મેચમાં અશીધીપે ગ્રાન્ડ ટ્રેપાં વરુણ અને અખસર પેલે બે-ને-વિકેટ તેમ જ હાઇક, બિશ્વારી, રમણીધીપ સિંહ એ-ઓ-ક વિકેટ લીધી હતી. સિપમાની ૧૦૮ વિકેટ રમણીધીપે લીધી અને રમણીધીપની ડીરોઅન્ની એ સૌપથમ વિકેટ હતી.

રન, ૧૮ બોલ, ચાર સિક્સર, બે

ફોર)નું પણ મહત્વનું હતું. તેણે સેમસન ચાંદે ઉં રનની શાનદાર એપારિંગ પાર્ટ-નિયાપ કરી હતી.

સાઉથ આફિકના ૧૪૮ રનમાં સોથી કેન્દ્રસ બેટર ટ્રિસ્ટેન સ્ટબસના

૪૩ રન, રેવિટ મિલવના તુદ સન્ન અને માર્કો યેનસેના અણનમ ૨૮ રન સમેલ હતા. સ્ટબસની વિકેટ રવિ બિશ્વારીને અને મિલવની વિકેટ વરુણ ચક્કવતને લીધી હતી.

આ મેચમાં અશીધીપે ગ્રાન્ડ ટ્રેપાં વરુણ અને અખસર પેલે બે-ને-વિકેટ તેમ જ હાઇક, બિશ્વારી, રમણીધીપ સિંહ એ-ઓ-ક વિકેટ લીધી હતી. સિપમાની ૧૦૮ વિકેટ રમણીધીપે લીધી અને રમણીધીપની ડીરોઅન્ની એ સૌપથમ વિકેટ હતી.

ભારતના નામે લખાયા ટી-૨૦ કિકેટના આઠ મોટા વિકભ

(૧) મોટા કિકેટ-રાષ્ટ્રો વચ્ચેની એક મેચમાં એક જ ટીમના મેં બેટેડે સેન્યુરી ફિફાટી લોય એનું પહેલી જ વખત બનાયું છે. તિલક વર્મા (૧૨૦ અણનમ) અને સંજુ સેમસન (૧૦૮ અણનમ).

(૨) ટી-૨૦ અંતરાદ્યાયી કિકેટમાં ભારત ગીજી વખત ૨૪૦-૫લસનો બેટર નોંધવાવામાં સંકળ થયું છે. મોટા કિકેટ-દેશોમાં આ નોંધ વર્ક રેકૉર્ડ છે બાંંલાદેશ સામે ૨૮૭/૬, સાઉથ આફિકા સામે ૨૮૩/૧ અને શ્રીલંકા સામે ૨૬૦/૫. ભારતે આ ત્રણેથ મેચ જીતી હતી.

(૩) સમગ્રી ટી-૨૦ ફ્રેમેટમાં નાણ વખત ૨૪૦-૫લસનો સ્કોર રેકૉર્ડ નોંધવાનાર ભારત ગીજી ટીમ છે. અન્યાં ટીમમાં હંગેનું સરે કાઉન્ટરી ટીમ અને આધીપીએલોની સનરાઈજર્સ હૈદરાબાદ ટીમનો સમાવેશ હૈ. લેટે છન્ટરનેશનલ કિકેટમાં ભારતના નોંધ વર્ક રેકૉર્ડ છે.

ભારત માટે ૨૦૨૪નું વર્ષ એટલે સુવર્ણાકાળ

(૧) જાન્યુઆરીમાં અફિકનિસ્તાન સામે ૩-૦થી વિજય

(૨) જૂનના ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપમાં ૮-૦ (તમમ આઠ વિજય અને વર્લ્ડ એપિયન)

(૩) જુલાઈમાં જિમાન્ને સામે ૪-૧થી વિજય

(૪) જુલાઈમાં શ્રીલંકા સામે ૩-૦થી વિજય

(૫) જુલાઈમાં બાંંલાદેશ સામે ૩-૦થી વિજય

(૬) નવેમ્બરમાં સાઉથ આફિકા સામે ૩-૧થી વિજય

(૭) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૮) નવેમ્બરમાં બાંંલાદેશ સામે ૩-૦થી વિજય

(૯) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૦) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૧) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૨) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૩) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૪) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૫) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૬) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૭) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૮) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૧૯) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૦) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૧) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૨) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૩) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૪) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૫) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૬) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૭) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૮) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૨૯) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૦) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૧) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૨) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૩) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૪) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૫) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્યાં નાના વિજય

(૩૬) નવેમ્બરમાં સાંગ્ખ્ય

આજે ફરીથી રંગ પિયાલી ભરો 'જટિલ' વાગી ગયા છે દિલને ફટાણાં વસંતનાં

જટિલરાય કેશવલાલ વ્યાસ આપણાં અયુગ્રાય અને કવિ. ઉપનામ રાયનું, પણ સુવાલાય અને શૈલીએ સરળ હતા. મૂળ વતન પોરબંદર. એમનો જન્મ ૧૯૮૮-૧૯૯૧ હાં. કોલેજનું શિક્ષણ ભાવનગરની શામળાડાસ સોલેજનાં, એમનો શોખનો વિષય હતો શિક્ષણ અને થણું હતું શિક્ષક, પરંતુ હુંદું સાથે રહીને માત્ર-પિતારી સેવા કરી શક્ય એ માટે ભાવનગર રેલવેમાં નોકરી સ્વીકારી અને ૧૯૮૮ પણાં નિવૃત્ત થયાં.

એમની ગજલમાંથી પસરા થતાં એક વાત તાત્કાલિક નજરે પડે છે એ છે ભાગ્યની સરળતા. વાતચીતની ભાષા પણ વેદ્ધકતા ખરી. માર્ભિકતા અને ખુલાસી એમના વિરોધ છે.

પહેલો કાલ્યાંસનું 'કાલ્યોગના' ૧૯૮૮ પણાં પ્રગત થતાં જ કાલ્યાંસેનો નું ધ્યાન એમના તરફ જોયાયું. બીજો સંગ્રહ 'સંસ્પર્શ' ૧૯૮૯ દાંસનું પ્રગત થયો. આ બને સંગ્રહો પણી મહત્વના કવિ તરફે તેઓ પ્રતિકિર્ણ હતી ગયા. અનાયાસ સંગ્રહ તૈયાર કર્યો, પણ પ્રગત થયા એ પહેલાં કવિઓ દુંગી ભૂમારીમાં અલવિદા કરી દીટી. એમનું મુશ્કુ રૂ-૧૦-૬-૧૯૮૮ હાં થયા પછી 'અનાયાસ'નું પ્રકાશન થયું હતું. 'અવસર'ની પ્રસ્તાવના આપણાં મૂળીન્ય કવિ અને સાહિત્યકાર ભાગ્યનીમાં શર્ષાંસી લાગી છે. કવિ 'જટિલ' વિશે બહુ ઔદ્ઘૂર લાયાંનું છે, પણ એમની સત્તશીલ રચનાઓ ગુજરાતી ગાંધીભેગીઓમાં હંમેશને માટે યાદગાર નિયો રહેશે એમાં શંકા નથી.

સર્જક કાયાય બોલકાં વિધાનો ન કરે પણ મર્મસ્થાને ચોડ્યોયાં છે અને તે પણ બહુ ઔદ્ઘૂર શાંદોમાં જેમેદ:

છીઠી રંગ છે બુલાબુલો સોબત ગુલાબની

કાંઠા કરી રહા છે મર્મસ્થ ગુલાબની

ખૂબાં સારી વ્યવસ્થાનું કર્માંશાળ હતું?

યુધાન પાંચ હતી, કુદ આસમાન હતું.

આકાશને વાંનું વિરોધણ મને લાગે છે કે આ કવિઓ જ પહેલી વખત આપ્યું છે.

ગલવિષય એટેલો કે ગજલનો રંગ તગ્ઝાલુલ સચ્ચાય, લાઘવી ચોટ સચ્ચાય અને માર્ભિક રિને જરૂરી વાત કરવાનું સાહજતાથી આપ્યું હોય એવા થાણું શેરો સંસારમાં જોણ મળે છે.

જીવનનો અમ ભરતો રાખો પીલાવો ગયો,

ચુદ્ધો છે કેટલો નશો એ કોણે બાના હતું?

તમારો રેખ હું યે મારો પરદો રાયનું છું,

ગુમાન તમે હતું, તો મને સ્વયામાન હતું,

કોઈના સુદૂરની રૂંગનું હુંદું દિલને કારી રહી,

'જટિલ' આ મારા ઉંડ કોણ મહેનાન હતું.

ભગવતીની નોંધનું છે કે એરી કિવેજ ગુમાન અને સ્વભાવની વચ્ચેનો નોંધનું છે એરી કિવેજ ગુમાન અને સ્વભાવની વચ્ચેનો એ સુધુ નેરાંદે રહેલો હતું.

કવિ કાયાય કિશ્ચાય પણ પરકારે છે. પ્રતિસ્પર્ધી રિંકે આ વિશાળો નોંધતા હોય એ સંત્ય પોતે જ અભિનું છે. પરાજય નિયિત છે પણ કોણે હાયે મળે છે એ મહત્વાનું છે. જીઓ આ શેર:

મને પરવા નથી કે કોણ જીએ, કોણ હારે છે?

મજા તો એ કે બાળગર બની હતું ખૂબ પણ હારે છે.

કવિ પણે વંગ હોય છે, મધ હોય એ અને સંચોદ દાવા-દાલી પણ હોય છે.

એ સુદૂરની રચના કરી પણ પ્રથમ દાખિયે હોય તો ભૂલોની

ગજલકાર જટિલરાય કેશવલાલ વ્યાસ

ભરમાર લાગે છે એને ફુટ ખામીવાળી હોય તો કર્તા કેવો હોય. તેને ખુદોને સુધારવા જરૂરિયાની હોય હોય કુંગો આ શેર:

દુરેક પથ્થ કરે છે એના ઘણાનાર કલાધરને

ખરા શિલ્પી તો નથો છે કે પોતાને મધારે છે.

શાયર જલન માત્રાની જેમ આપણાં આ શાયર જટિલને પણ રીથી પ્રેરણોને હોય એવો મધી જીવા છે. ઈશ્વર સાથોના માનવીના આ ખાસ સંબંધને છીતો કરતાં એક શેરો એમનો કર્યાં છે:

એ જાણું તો વધી છે મારી આસ્થા તારી રહેમત પર

એ માણું લાંદી છે ઈશ્વર! કે તે તારી કટારે છે.

કવિ ઈશ્વરીય ધાર્યાં પણ તોની ફૂલ જુંગે છે એને પોતાની આસ્થાનો પૂર્ણ આપે છે.

એમણે 'કામખેણ વસુની' શીર્ષકની એક ગજલ લખી છે જે સચોણ એને ગજલનો નામને સાથી સાથી વસ્તાં પરિચાયે છે. સામાન્ય બોલચાલની પાખાનો એમણે દેવા પાણીટાર શેરો આપાંનો હું હુંનિયાથી એવો તો દાઢી હોય છું

અનું હું એવે પણ કૂંકી કૂંકી

અને આ શેર સર્વેજ છે:

મને જોઈને લોક તમને પુછું છે, લીલા વૃદ્ધની ડાળની કેમ સુધી?

લાઘવની ડાળ ગજલનું હારું છે. બે પંચિતાં વર્ષેની ખાલી

જાયાંમાં ઘણું કહેવાનું હોય એ અને તોનો સૌંદર્યથી કંઈક ઓર જ હોય છે એમણે:

તું હુંનિયાથી એવો તો દાઢી હોય છું

અનું હું એવે પણ કૂંકી કૂંકી

અને આ શેર સર્વેજ છે:

મને જોઈને લોક તમને પુછું છે, લીલા વૃદ્ધની ડાળની કેમ સુધી?

લાઘવની ડાળ ગજલનું હારું છે. બે પંચિતાં વર્ષેની ખાલી

જાયાંમાં ઘણું કહેવાનું હોય એ અને અનોએ સૌંદર્યથી કંઈક ઓર જ હોય છે.

એ પણ એવો હુંનિયાથી એવો તો દાઢી હોય છું

અનું હું એવે પણ કૂંકી કૂંકી

અને આ શેર સર્વેજ છે:

મને જોઈને લોક તમને પુછું છે, લીલા વૃદ્ધની ડાળની કેમ સુધી?

લાઘવની ડાળ ગજલનું હારું છે. બે પંચિતાં વર્ષેની ખાલી

જાયાંમાં ઘણું કહેવાનું હોય એ અને અનોએ સૌંદર્યથી કંઈક ઓર જ હોય છે.

એ પણ એવો હુંનિયાથી એવો તો દાઢી હોય છું

અનું હું એવે પણ કૂંકી કૂંકી

અને આ શેર સર્વેજ છે:

મને જોઈને લોક તમને પુછું છે, લીલા વૃદ્ધની ડાળની કેમ સુધી?

હેણી શાસ્ત્રી
feedback@bombaysamachar.comઅધોવહિયા,
કિરમજવાળા ને ખમાર

ગુજરાત વિદ્યાસભા (ગુજરાત વનકિયુલર સોસાયટી)ને ગુજરાતી ભાષા માટે નિષ્પાત્ર કામ કર્યું છે. ભાષા સંશોધનમાં આદરેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિમાં એક હતી ગુજરાતી અટકો વિશે સંશોધન. વિદ્યાન રસિકલાલ છોટાલાલ પર્સિયાન સંસ્કૃતા સંશોધન વિદ્યાસભા અધ્યક્ષપત્ર પર નિમયા ત્યારે તેમણે વિવિધ અટકો અંગે ખાંખાંઘોળાં કરી ઘણી માહિતી એકાડી કરી હતી. એમની જરૂરત વધુ લોકો સુધી પદ્ધતોયાડવાના આશય સાથે ઓછી જાણીએ અને અસામાન્ય અટકો અંગેની રસપદ આણકારી પ્રસ્તુત છે.

અધોવહિયા એક મૂખ્યત્વે પાઠીદાર

ક્રોમાં જોવા મળે છે. જાવું જ સાંભળવા મળતી આ અટક વ્યવસાયલક્ષી છે. આ અટક વ્યવસાયાનું શાબ્દ અસિન્ટ્યુમાં આયો છે. અધવાયો

એટલે હોરનો વેપાર કરનારો કે બાએ ગાડા ફેરવનારો માણસ. કિરમજ આ મૂવ્ઝુની સાથે સંકળાયેલા લોકો અધોવહિયા તરીકે અંગેની વિદ્યાસભા લાયા. કિરમજવાળા પણ એક હતી. એમની જરૂરત વધુ લોકો સુધી પદ્ધતોયાડવાના આશય સાથે ઓછી જાણીએ અને અસામાન્ય અટકો અંગેની

રસપદ આણકારી પ્રસ્તુત છે.

આ અટક મૂળ કિરમજ શાબ્દ સાથે જોડાયેલું છે. કિરમજ

કીડાની એક જાત છે. આ કીડાનોને વાસાણમાં એકડા કરી

નીચેથી ગરમી આપવાથી બધા મરી જાય છે. કીડાની

માદાના મૂન્ઝ શરીરના ખોણામાંથી રંગ નીકળે છે. આ કીડાનાં ખોણાં

ગાળવાનું કામ કરતી વ્યક્તિ. એના પરથી આ વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા

કિરમજ કહેવાય છે અને એમાંથી કિરમજ રંગ (વેરો લાલ રંગ) તેથાર

લોકોની અટક ખમાર પરી હોવાનું મનવામાં આવે છે.

NAME - SURNAME IDIOMS

ગયા લમાંાં

અ । ૫ શ્રી

ઓશિયાના બે દેશ ચીન અને

કોરિયાના લોકોની અટકની

લાખાણિકાતાથી પરિચિત થયા.

દુનિયાના એક કરોડથી વધુ

લોકોની અટક વંગ હેઠળ જાણ્યું.

આજે આપણે ૪૪ દશાંથી સમૂહ

એવા યુરોપ ખેડના રહેવાસાંથી

કરી અટક (સરનેમ) વધુ જાણીએ

છે એનાથી વાકેફ થઈએ. ૫

Most Common Last Names in Europe are

Garcia, Martin, Muller,

Rodrigues and

Fernandez. યુરોપિયન

લોકોમાં જોવા મળતી સૌથી વધુ

પ્રચ્યતિત પાંચ અટક છે ગારિયા,

માર્ટિન, મુલર, રોડ્રિગ્સ અને

ફન્નાર્નિઝ. આ પાંચમાં હેઠળે

નંબરે બિયાજે છે ગારિયા. ૧૭

લાંબ યુરોપિયન લોકો આ અટક

ધરાવે છે અને આ અટકધારી

સૌથી વધુ લોકોનું જોવા મળે

છે. યુરોપની બીજા નંબરની

લોકપિય અટક છે મુલર. Muller

(a German occupational

surname similar to the

English version, Miller) is

the most popular sur-

name in many German-

speaking countries. મુલર

અટક મુલ્યાંતર જરૂરીનામાં જોવા

મળે છે. એંગ્લ અટક મિલરનું

જરૂરન સ્વરૂપ છે. મફાઈ અથવા

ધરાવતા હતા. In Spain

Muller becomes Molina and in Ukraine it be-

comes Melnik. આ બંને

દેશમાં મિલર-મુલર અટક અન્ય

સ્વરૂપમાં પ્રચ્યતિત થાવાનું કારણ

એ છે કે આનીના નામ પરથી પડી

છે. Rodriguez surname is

common in Portugal,

Spain and also seen in

India. રોડ્રિગ્સ અટક પોર્ટ્ગલ,

સેને ઉપરાંત ભારતમાં વિશેષ કરી

ગોવા પોર્ટ્ગલ સંસ્થાન હોવાની

આ અટક જોવા મળે છે. The Martin

surname is the most com-

mon last name in France

and one of the most com-

mon in Spain. માર્ટિન એક

સૌથી વધુ ફાન્સમાં જોવા મળે છે

અને સ્પેનનમાં પણ આ અટક

ધરાવતા લોકોની સંસ્થા ખાસી છે.

આ અટક માર્ટિન નામ પરથી પડી

છે. Rodrigues અટક સ્પેનમાં

પોર્ટ્ગલ સંસ્થાન હોવાની

એવા પાંચમાં પણ આ અટક

ધરાવતા હતા. માનાની જરૂરી

નામ પરથી પડી છે. એવા પાંચમાં

એવા પાંચમાં જોવા મળે

છે. એવા પાંચમાં જ

